

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง ตลอดจนลักษณะของความสัมพันธ์และพฤติกรรมที่ผู้ชมแสดงออก และการรักษาและการยุติความสัมพันธ์ที่ผู้ชมมีต่อตัวแสดง ซึ่งความสัมพันธ์ในลักษณะนี้เป็นความสัมพันธ์ทางสังคมชนิดหนึ่ง แต่มีลักษณะเป็นถึงความจริง กล่าวคือ ในเรื่องของความสัมพันธ์ทางสังคมนั้น ปกติจะเป็นการที่บุคคล 2 คนหรือมากกว่านั้น มีปฏิสัมพันธ์กัน และเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่ทั้ง 2 ฝ่ายเป็นผู้กระทำและรับรู้ แต่ความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง มีลักษณะที่แตกต่างกันเล็กน้อยคือ ความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงนั้น ผู้ชมจะเป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์เพียงฝ่ายเดียว รับรู้ สนใจ พุดถึง ให้ความสนทสนม ห่วงใย ต่อตัวแสดงที่ปรากฏทางสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อประเภทวิทยุโทรทัศน์

สื่อวิทยุโทรทัศน์ เป็นสื่อที่ผู้ชมให้ความสนใจมากที่สุดสื่อหนึ่ง เนื่องจาก เป็นสื่อที่ผู้ชมสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีทั้งภาพและเสียง นอกจากนี้ยังคล้าย ๆ กับสื่อภาพยนตร์ แต่สื่อวิทยุโทรทัศน์ผู้ชมสามารถจะนั่งชมได้อยู่ที่บ้าน โดยที่ไม่ต้องเสียเงินและไม่ต้องแต่งตัว โดยอรรถรสที่ได้นั้น จะไม่แตกต่างจากการชมภาพยนตร์เท่าไรนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบัน สื่อโทรทัศน์นำเอาภาพยนตร์ต่าง ๆ มาออกอากาศ ทำให้ผู้ชมสามารถชมภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ได้

เมื่อผู้ชมให้ความสนใจสื่อประเภทวิทยุโทรทัศน์เป็นจำนวนมาก รายการโทรทัศน์ต่าง ๆ จึงต้องมีการแข่งขันกันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รายการประเภทละครโทรทัศน์ ปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูง เมื่อมีการแข่งขันกันสูง สิ่งที่สามารถวัดความนิยมของรายการละครโทรทัศน์ได้คือ เรตติ้ง และส่วนหนึ่งก็คือผู้ชม

ละครโทรทัศน์จะประสบความสำเร็จได้นั้น วัดได้จากการที่ผู้ชมมีปฏิกิริยาต่อละคร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่ผู้ชมมีปฏิกิริยาต่อตัวแสดง ถ้าผู้ชมมีปฏิกิริยาต่อตัวแสดง ก็หมายความว่าผู้ชมให้ความสนใจ กับละครนั้น ๆ

ในการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากเอกสาร หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่าง ๆ ตลอดจนการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ชม และเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงให้ได้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลตรงนี้ ผู้วิจัยได้นำมาประกอบกับการวิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ ซึ่งเริ่มจากการวิเคราะห์หาปัจจัยที่ทำให้เกิดความพันธ์ จากนั้นก็ทำการศึกษาลักษณะความสัมพันธ์และพฤติกรรมของผู้ชมแสดงออก และศึกษาถึงการรักษาและยุติความสัมพันธ์ที่ผู้ชมมีต่อตัวแสดง

การศึกษาเริ่มจากการที่ผู้วิจัย ทำการศึกษาถึงประวัติการชมละครของผู้ชม เพื่อที่จะศึกษาว่าผู้ชมนั้น ๆ เป็นผู้ที่ชมละครอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องหรือไม่ และละครมีอิทธิพลต่อเขาอย่างไรบ้าง นอกจากนี้ ศึกษาว่าผู้ชมมีปฏิสัมพันธ์ต่อตัวแสดงอย่างไรบ้าง จากการศึกษา ได้เน้นผู้ชมเฉพาะผู้ที่ติดตามชมละครอย่างจริง ๆ จัง ๆ และสม่ำเสมอเท่านั้น นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้มีการนำเอาเรื่องราวละคร และเรื่องราวของตัวแสดงเป็นหัวข้อวิพากษ์วิจารณ์กับผู้อื่นเสมอ

ก่อนที่ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้ชมและตัวแสดงจะเกิดขึ้นผู้ชมจะต้องเริ่มจากการชมรายการโทรทัศน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการประเภทละครโทรทัศน์ และปัจจัยที่ทำให้ผู้ชมเลือกและติดตามชมละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่ง ๆ นั้น จากการศึกษาสามารถแบ่งปัจจัยที่ผู้ชมเลือกที่จะชมและติดตามละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่ง ๆ ได้ดังนี้คือ ปัจจัยในเรื่องขององค์ประกอบทางตัวแสดง ปัจจัยในเรื่องของเนื้อหาที่น่าสนใจ ปัจจัยในเรื่องของการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ปัจจัยในเรื่องของการนำกลับมาสร้างใหม่ และปัจจัยในเรื่องความเหงา

การเกิดความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงระหว่างผู้ชมและตัวแสดงในละครโทรทัศน์สามารถสรุปได้ว่า หากผู้ชมมีความเชื่อว่าเหตุการณ์ สถานที่และเรื่องราวที่เกิดในละครเป็นจริง ความสัมพันธ์ก็เกิดได้ ก่อนที่ผู้ชมจะเชื่อว่าเรื่องราว เหตุการณ์ตลอดจนสถานที่ ๆ ปรากฏในละครเป็นจริงนั้นมีพื้นฐานมาจากการชมละครเรื่องนั้น ๆ เป็นเวลายาวนานจนเกิดความผูกพันกับเรื่องราว เหตุการณ์และสถานที่ และผูกพันกับตัวละคร นอกจากนี้ จินตนาการและประสบการณ์ก็ทำให้เกิดความสัมพันธ์ได้เช่นกัน

นอกจากนี้ การนำเสนอภาพซ้ำ ๆ ของตัวแสดงก็สามารถทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงได้ กล่าวคือ เมื่อผู้ชมได้รับรู้ภาพใดภาพหนึ่งหรือบทบาทใดบทบาทหนึ่งของ ตัวแสดงเป็นประจำ ก็จะทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจว่าตัวแสดงมีลักษณะนิสัยและชีวิตเหมือนในละครที่ได้ชมได้

เมื่อตัวแสดงแสดงตามบทบาทที่ได้รับอย่างสมจริง และผู้ชมมีความรู้สึกร่วมไปกับการแสดงนั้นแล้ว ก็จะทำให้ผู้ชมมีความสัมพันธ์ต่อตัวแสดง โดยผู้ชมจะเข้าใจหรือคิดว่าตัวแสดงนั้นเป็นอย่างไรในละครจริง ๆ ถึงแม้ความสัมพันธ์นั้นจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาสั้น ๆ ก็ตาม

รูปลักษณะของตัวแสดงมีผลให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงได้ ผู้ชมจะให้ความสำคัญกับตัวแสดง ราวกับว่ารู้จักตัวแสดงนั้นเป็นอย่างดี ตลอดจนการอยากกระทำ หรือการกระทำตามเลียนแบบตัวแสดง

ความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงระหว่างผู้ชมและตัวแสดงในละครโทรทัศน์ไทยนั้น จากการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงระหว่างผู้ชมและตัวแสดงในละครโทรทัศน์ เป็นความสัมพันธ์ในด้านบวกและลบ และแบ่งเป็นความสัมพันธ์กับตัวละครและกับตัวแสดง โดยความสัมพันธ์เชิงบวกนี้ เกิดกับตัวละครและตัวแสดงที่ผู้ชมคิดว่าดีและชอบ ความสัมพันธ์เชิงลบ เกิดกับตัวละครตัวร้ายและตัวแสดงที่ผู้ชมไม่ชอบ

การแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมและตัวแสดงในละครโทรทัศน์นั้นสรุปได้ว่าการแสดงออกของกลุ่มเป้าหมาย มีลักษณะเป็นเชิงบวกและเชิงลบ และการแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์นี้ก็เป็นการแสดงออกทั้งในด้านความคิด คำพูดและการกระทำ ซึ่งการแสดงออกทางด้านความการกระทำจะเด่นชัดมากกับตัวแสดงที่ผู้ชมชื่นชอบ และการแสดงออกทางด้านการกระทำในเชิงลบจะไม่ปรากฏเด่นชัด อย่างไรก็ตามการแสดงออกทางด้านการกระทำที่ผู้ชมมีต่อตัวแสดงที่ชื่นชอบนั้นปรากฏได้ชัดในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียน ส่วนการแสดงออกทางความคิดนั้นเกิดขึ้นกับทุกกลุ่มเป้าหมาย

การรักษาและการยุติความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมและตัวแสดงในละครโทรทัศน์ไทยสามารถสรุปได้ว่า การรักษาความสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับตัวผู้ชมและสื่อแบ่งได้เป็นปัจจัยภายในตัวผู้ชมและปัจจัยภายนอกผู้ชม ปัจจัยภายในเกิดจากการรับรู้และทัศนคติที่ผู้ชมมีต่อตัวแสดงโดยผู้ชมจะอาศัยประสบการณ์ของตนเป็นสิ่งตัดสินตัวแสดงไม่ว่าจะเป็นในเชิงบวกหรือลบก็ตาม โดยปกติแล้วจะไม่มีเปลี่ยนแปลง เมื่อชื่นชอบหรือเกลียดตัวแสดงตัวใดแล้ว ก็มักจะชอบและเกลียดอยู่อย่างนั้น ถึงแม้ว่าตัวแสดงตัวนั้นจะมีการเปลี่ยนบทบาท หรือตัวแสดงตัวร้ายจะออกมาแก้ข่าวว่าไม่ได้ร้ายจริงอย่างในละครก็ตาม ปัจจัยภายนอกได้แก่สื่อหากสื่อกระตุ้นภาพใดภาพหนึ่งซ้ำ ๆ ซึ่งภาพนั้นติดอยู่ในใจผู้ชมอยู่แล้วก็จะทำให้ผู้ชมรักษาความสัมพันธ์ได้ยาวนานขึ้น หรือหากสื่อสร้าง

ภาพใหม่ของตัวแสดงบางคนแล้วย้ำภาพนั้นบ่อย ๆ ก็สามารถทำให้ผู้ชมเปลี่ยนความสัมพันธ์ได้ และการยุติความสัมพันธ์ที่ผู้ชมมีต่อตัวแสดงนั้น มาจากปัจจัยเดียวคือ การที่ตัวแสดงนั้น ๆ หายไปจากสื่อ กล่าวคือขาดการปรากฏตัวทางสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปรากฏตัวในรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขาดการปรากฏตัวในละครโทรทัศน์

ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกลุ่มผู้ชมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสนใจในการชมละครอย่างจริงจัง และมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตามการแสดงออกทางความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงต่อตัวแสดงนั้น ในเชิงลบยังไม่ปรากฏเด่นชัดนัก เนื่องจากผู้ชมไม่ได้มีการพบปะกับตัวแสดงจริง ๆ ข้อมูลที่ได้บางครั้งต้องอาศัยการตีความว่าผู้ชมสัมพันธ์ต่อตัวละครหรือตัวแสดง เนื่องจากบางครั้งผู้ชมชื่นชอบหรือเกลียดตัวแสดง แต่จากคำบอกเล่า กลับเป็นตัวละครมากกว่าจะเป็นตัวแสดง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ผู้ทำวิจัยเสนอว่า ควรจะทำการศึกษา ในกลุ่มเป้าหมายที่กว้างกว่านี้ กล่าวคือ ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา ความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงระหว่างผู้ชมและตัวแสดง โดยกลุ่มผู้ชมเป็นผู้ชมจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพียงส่วนหนึ่ง ซึ่งการศึกษาต่อไปอาจทำโดยการศึกษาจากผู้ชมที่อยู่ในเขตจังหวัดอื่น ๆ หรือศึกษาผู้ชมในระดับภาคหรือระดับประเทศ นอกจากนี้ ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา เพียงความสัมพันธ์ที่ผู้ชมมีต่อตัวแสดงในละครโทรทัศน์เท่านั้น หากแต่ในความเป็นจริง ความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงนี้ ยังเกิดได้กับบุคคลในสื่ออื่น ๆ อีก เช่น พิธีกร ผู้ประกาศข่าว ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปสามารถจะทำการศึกษาความสัมพันธ์ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลเหล่านี้ได้ นอกจากนี้ ควรศึกษาว่า ปัจจัยในเรื่องของ อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และ สถานภาพทางสังคม มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงหรือไม่